

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion siementarkastuslaitoksen siirtämisestä Helsingin kaupungista Loimaan kaupunkiin.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Lakiehdotuksen mukaan valtion siementarkastuslaitoksen sijaintipaikkakunta siirrettiin Helsingin kaupungista Loimaan kaupunkiin.

Vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksessä on valtion siementarkastuslaitoksen osalta, samalla kun laitoksen rakennusmomentille on

osoitettu määräraha laitoksen uusien toimitilojen suunnittelua varten, viitattu eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen laiksi valtion siementarkastuslaitoksen siirtämisestä Loimaalle.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1981.

PERUSTELUT.

1. Lakiehdotuksen antamisen syyt.

Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä viraston tai laitoksen sijaintipaikkakunnan siirtämisestä. Koska valtion siementarkastuslaitoksen siirtäminen Helsingin kaupungista Loimaan kaupunkiin merkitsee huomattavaa muutosta laitoksen toimintaan, tulisi siirtämisestä säätää erityisellä lailla. Laitoksen siirtäminen aiheuttaa myös hyvin huomattavia sekä virkamiehiä että työsuhteista henkilöstöä koskevia ongelmia. Lakiehdotusta laadittaessa ei ole voitu perusteellisesti selvittää laitoksen henkilöstön siirtämiseen ja siirtymisvaikeuksissa olevien henkilöiden palvelussuhdeturvaan liittyviä kysymyksiä. Hallitus pitääkin tarpeellisena, että henkilöstön asema järjestetään yhdenmukaisella tavalla. Tämän vuoksi esitetään, että siirrettävien laitosten henkilöstön asemasta ja oikeusturvasta säädettäisiin erikseen annettavalla lailla.

Koska tässä vaiheessa ei ole tarkkaa tietoa laitoksen siirtymisajankohdasta, on tarkoitus,

että tästä asiasta säädetään asetuksella sen jälkeen kun henkilöstöä koskeva laki on annettu ja valtion tulo- ja menoarviossa on myönnetty siirtoa varten tarpeelliset varat.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu.

2.1. Valtion siementarkastuslaitos.

Valtion siementarkastuslaitoksen tehtävänä on 10. 8. 1979 annetun lain (649/79) mukaan pelto- ja puutarhakasvien siementavarain tarkastus, siementavarain kauppaa, maahantuontia ja maastavienttiä koskeva valvonta siten kuin siitä erikseen on säädetty sekä siementarkastukseen liittyvä tutkimustyö, kylvösiemenkysymysten selvittely sekä muu alaan kuuluva toiminta. Laitos on maatilahallituksen alainen.

Laitoksen toiminnan painopiste on kylvösiemennäytteistä tehtävissä laatumäärityksissä ja sen palveluksessa olevan henkilöstön määrä on

vuosittain noin 80, joista kesätyöntekijöitä on noin 10. Laitoksen toimitilat ovat tällä hetkellä pinta-alaltaan 963 m², mikä on huomattavasti alle todellisen tarpeen. Lisäksi laitoksella on käytössään epätarkoituksenmukaisen etäisyyden päässä Viikin opetus- ja koetilalla 8 hehtaarin koekenttäalue.

Laitos on toiminnallisesti yhteydessä pääasiallisesti Maatalouskeskusten Liittoon sekä maatalouden tutkimuskeskuksen kasvintarkastustoimistoon.

2.2. Siirtämisen syyt ja ajankohta.

Valtioneuvosto asetti 21.6.1972 komitean, jonka tehtävänä oli muun muassa selvittää valtakunnan eri osien ja niiden keskuspaikkojen tasapuoliseksi kehittämiseksi ne yleiset edellytykset, joiden toteutuessa valtion virastoja ja laitoksia on tarkoituksenmukaista sijoittaa Helsingin seudun ruuhka-alueen ulkopuolelle. Komitean mietinnössä on ehdotettu monen muun viraston ja laitoksen ohella myös valtion siementarkastuslaitos siirrettäväksi pois Helsingistä.

Valtioneuvoston päätöksessä 28.4.1977 määrättiin valtion siementarkastuslaitos laatimaan suunnitelma laitoksen siirtämiseksi Mikkeliin. Vuoden 1979 tulo- ja menoarvion perustelujen mukaan valtion siementarkastuslaitos on tarkoitus siirtää Mikkeliin vuonna 1983. Lisäksi edellytettiin, että siirtoa valmisteltaessa on selvitettävä samalla muut vaihtoehtoiset sijoituspaikat.

Valtion siementarkastuslaitos asetti 6.3.1979 projektiryhmän siirtosuunnitelman laatimista ja muiden vaihtoehtoisten sijoituspaikkakuntien soveltuvuuden selvittämistä varten. Projektiryhmä luovutti mietintönsä valtiovarainministeriölle 27.8.1979.

Vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksessä hallitus on esittänyt 500 000 markan määrärahaa valtion siementarkastuslaitokselle uusien toimitilojen suunnittelua varten.

Laitoksen siirtämisaikakohta ei vielä tässä vaiheessa voida tarkasti määrittellä. Hallitus kuitenkin arvioi, mikäli eduskunta tulee myöntämään riittävästi varoja rakennussuunnitteluun sekä rakentamiseen, että laitoksen siirtäminen on mahdollinen vuoden 1985 aikana.

3. Toimintaedellytykset uudella paikkakunnalla.

Hajasijoituskomitean valtion siementarkastuslaitoksen sijaintipaikaksi esittämälle Mikkelille vaihtoehtoisia paikkakuntia selvitettyä on tutkittu lähinnä sellaisten paikkakuntien edellytyksiä, jotka ovat esittäneet toivomuksen valtion siementarkastuslaitoksen siirtämiseksi alueelleen. Nämä ovat: Elimäki, Forssa, Humpila, Jokioinen, Kokemäki, Loimaa, Mikkeli, Perniö sekä Somero. Edellä mainittu projektiryhmä on suorittanut eri paikkakuntien tarkastelun kolmelta kannalta: laitoksen toimintaedellytykset kullakin paikkakunnalla, valtiontaloudelliset näkökohdat sekä siirrosta johtuva aluepoliittinen merkitys. Paikkakuntien soveltuvuudet on arvosteltu laadittujen asteikkojen mukaisesti. Laitoksen toimintaedellytysten kannalta on parhaaksi paikkakunnaksi osoittautunut Loimaa, toiseksi Forssa sekä kolmanneksi Somero. Mikkeli osoittautui heikoimmaksi vaihtoehdoksi. Valtiontalouden kannalta todettiin, että kaikille edellä mainituille paikkakunnille on rakennettava laitosta varten uusi toimitalo sekä kasvihuoneet. Tarvittavat maa-alueet ovat kunnat Kokemäkeä lukuun ottamatta luvanneet valtiolle korvauksetta. Aluepoliittisesti laitoksen sijoittamista on tarkasteltu sekä työpaikkoja antavalta että laitoksen toiminnallaan ympäristöön vaikuttavalta kannalta. Myös edellä mainitulla tavalla tarkasteltuna Loimaa on osoittautunut parhaaksi vaihtoehdoksi valtion siementarkastuslaitoksen uudeksi sijoituspaikkakunnaksi.

4. Esityksen organisatoriset ja valtiontaloudelliset vaikutukset.

Esityksen lähtökohtana on se, että laitos kokonaisuudessaan siirtyy sen toiminnan kannalta parhaaksi osoittautuneelle paikkakunnalle. Esitys ei siis edellytä organisatorisia erityisjärjestelyjä.

Valtion siementarkastuslaitoksen uuden laboratoriorakennuksen kustannukset ovat yhteensä noin 20 miljoonaa markkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion siementarkastuslaitoksen siirtämisestä Helsingin kaupungista Loimaan kaupunkiin.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Valtion siementarkastuslaitos siirretään Helsingin kaupungista Loimaan kaupunkiin.

Laitoksen henkilöstön asemasta ja oikeusturvasta siirron yhteydessä säädetään lailla.

Kun 2 momentissa tarkoitettu laki on annettu ja tulo- ja menoarviossa on myönnetty siir-

toa varten varat, säädetään laitoksen siirtämisestä asetuksella.

2 §.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 1981.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1980.

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Taisto Täbkämaa*

